

ÜNİTE 3: ORMAN AFETİ FARKINDALIĞI VE VAHŞİ DOĞADA HAYAT KALMA

EĞİTİM MODÜLÜ 14: Orman Afetleri Hakkında Mitleri ve Yanlış Bilgileri Ortadan kaldırma

Yazar: [Von Hope / VETREADY Projesi Ortaklığı]

Proje numarası: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak, burada ifade edilen görüş ve fikirler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği veya Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE) görüşlerini yansıtmayabilir. Avrupa Birliği veya hibe veren kurum bu görüş ve fikirlerden sorumlu tutulamaz.

Eğitim Modülünün Amacı

Genel amaç: Öğrencilerin orman felaketleriyle ilgili mitleri ve yanlış bilgileri tanımlarını, sorgulamalarını ve düzeltmelerini sağlamak, kriz durumlarında eleştirel düşünmeyi ve sorumlu iletişimi teşvik etmektir.

Eğitim modülünün süresi: 2,6 akademik saat

Değerlendirme yöntemi: Eğitimi tamamladıktan sonra çoktan seçmeli quiz

Hedef Gruplar: VET öğrencileri, CVET öğrencileri, Diaspora öğrencileri, VET ve CVET eğitimcileri

Öğrenciler İçin Tanınma:

Tamamlanma Sertifikası (resmi olmayan eğitim programı)

Eğitimciler İçin Tanınma:

Mesleki Yeterlilik Gelişimi Sertifikası

Hedeflenen yatay ESCO becerisi T3.2 kategorisinde: Proaktif bir yaklaşım benimsemek

Öğrenme Çıktıları Eğitim Modülü

Bilgi	Beceriler
1. Orman felaketlerinin ana nedenlerini ve etkilerini anlayın.	Yanlış bilgi şemalarını tanımlayın ve güvenilir kaynaklar kullanarak doğrulama tekniklerini uygulayın. Orman felakati olayları sırasında doğru ve net mesajlar iletin. Bilgili ve sorumlu eylemleri teşvik etmek için akranlarla ve topluluklarla işbirliği yapın.
2. Orman acil durumlarında yayılan yaygın mitleri ve yanlış bilgileri tanıyın.	
3. Doğru bilgilerin topluluk güvenliğini ve çevresel dayanıklılığı nasıl desteklediğini açıklayın.	<p>Bu beceriler doğrudan yatay ESCO becerileri T3.2 ile ilgilidir: Proaktif bir yaklaşım benimsemek</p> <ul style="list-style-type: none">-sorumluluk almak-karar vermek-kararlılık göstermek

Giriş: Orman Afetleri Hakkında Mitleri ve Yanlış Bilgileri Giderme Nedir

Orman felaketleri; yangınlar, ormansızlaşma olayları ve yangın sonrası erozyon gibi genellikle mitlerle ve yanıltıcı iddialarla doludur. Bu modül, öğrencilere yanlış bilginin nasıl yayıldığını, neden zararlı olduğunu ve bilgili vatandaşların panik, çevresel zarar ve güvensiz yanıtları nasıl önleyebileceğini anlamalarına yardımcı olur.

Ana Kavramlar ve Terminoloji

- **Orman Felaketi:** Orman ekosistemlerini etkileyen herhangi bir yıkıcı olay, örneğin orman yangınları, fırtınalar veya zararlı bitki çıkışları.
- **Yanlış Bilgi:** Aldatma niyeti olmaksızın paylaşılan sahte veya yanlış bilgi.
- **Kötü Amaçlı Bilgi:** Yanlış bilgi, kasıtlı olarak yanıltma veya manipüle etme amacıyla yaratılır.
- **Dayanıklılık:** Toplulukların ve ekosistemlerin felaketlerden kurtulma kapasitesi.
- **Risk İletişimi:** Acil durumlar sırasında zararı azaltmak amacıyla doğru, zamanında bilgi paylaşma süreci.
- **Efsaneleri Çürütme:** Doğrulanmış kanıtlarla yanlış inançları belirleme ve düzeltme eylemi.

Önemini Anlamak

- Orman felaketleri dünya genelinde sıklık ve yoğunluk açısından artmaktadır.
- Copernicus Acil Durum Yönetimi Hizmeti'ne göre, 2024'te 500,000 hektardan fazla orman yandı.
- Yanlış Bilgiler; yanlış tahliye uyarıları veya komplo iddiaları gibi, çevrimiçi olarak hızla yayılmaktadır.
- AB Sivil Koruma Mekanizması, doğru iletişimin ve vatandaş hazırlığının önemini vurgulamaktadır.
- Bu eğitim, Avrupa Yeşil Anlaşması ve AB İklim Uyum Stratejisi ile uyumlu olup, dayanıklılığı ve bilinçli çevresel yönetimi teşvik etmektedir.

Bu Eğitim Modülünün Önemi

- Orman felaketleri, kırsal topluluklardan kirlilikten etkilenen şehirli vatandaşlara kadar herkesi etkiler. Yanlış bilgi panik, güvensizlik ve riskli davranışlara yol açabilir. Bilgiyi doğrulamayı öğrenerek vatandaşlar kendi, başkalarının ve çevrenin korunmasında güçlenirler.
- *“Güvenilir bilgi hayat kurtarır; dedikodular zarar verebilir.”*

Doğal Afetler: Orman Afetleri Hakkında Doğru Bilinen Yanlış Bilgileri Açıklamak

- Orman afetleri, kuraklık, sıcak hava dalgaları ve fırtınalar gibi diğer doğal felaketlerle yakından bağlantılıdır. Bu birbirine bağlı olaylar riskleri artırır ve genellikle örtüşen yanlış bilgilere yol açar, bu da felaket hazırlığı ve yanıtında eleştirel düşünmeyi zorunlu kılar.

Orman Yangınları

Bu Afet Türü Neden Önemlidir

- Orman yangınları, Avrupa genelinde en sık ve yıkıcı orman felaketleri arasındadır. Doğal olarak yıldırım veya aşırı sıcaklık yoluyla veya izinsiz ateşler, terk edilmiş sigaralar veya yasadışı yakma gibi insan ihmaliyle başlayabilirler. Ancak, orman yangınları sırasında yanlış bilgilendirme, alevlerin kendisinden daha hızlı yayılır: sosyal medyada yayılan “kasıtlı yangınlar,” “hükümetin örtbası” veya “kimyasal yangın maddeleri” ile ilgili dedikodular, vatandaşlar arasında karışıklık, korku ve güvensizlik yaratabilir.
- Orman yangınları meydana geldiğinde, iletişim engelleri doğru bilgilere ulaşmayı zorlaştırabilir. Çelişkili tahliye talimatları veya resmi olmayan çevrimiçi “yangın haritaları” halkı yanlış yönlendirebilir. Yanlış görseller ve montaj videolar da yaygın olarak dolaşır, genellikle iyi niyetle paylaşılsa da kaos veya güvensiz kararlara yol açabilir.
- 2023 Akdeniz orman yangınları sırasında, sahte uydu görüntüleri ve hatalı rüzgar haritaları sosyal medyada yayıldı, gereksiz tahliyelere ve kaynakların yanlış tahsisine neden oldu.
- Kriz iletişimde, doğruluk hayat kurtarır—bilgiyi paylaşmadan önce doğrulamak, karışıklığı azaltabilir ve profesyonel müdahale ekiplerini destekleyebilir.

Orman Yangınları

Efsaneler & Yanlış Bilgiler

- **Efsane:** “Çoğu orman yangını, kundakçılar tarafından çıkarılır.” Gerçek: Çoğunun nedeni kazara insan faaliyetleri veya iklim kaynaklı sıcaklık ve kuraklık koşullarıdır (AB Sivil Koruma Verileri).
- **Efsane:** “Yanan ormanların tamamı tamamen yok olur ve geri gelemez.” Gerçek: Birçok orman ekosistemi doğası gereği dayanıklıdır; doğru yönetim iyileşmeyi hızlandırabilir.

Orman yangınlarının gerçek nedenlerini ve etkilerini anlamak, paniği önlemeye yardımcı olur ve bilinçli, koordineli bir yanıtı teşvik eder.

Sel ve Yangın Sonrası Erozyon

Ateşten Sonra Su Akınca

- **Bu Afet Türü Neden Önemli**
- Büyük orman yangınlarından sonra, toprak yağmur suyunu emme yeteneğini kaybeder ve bu da ani seller, heyelanlar ve ciddi erozyona yol açar. Bu ikincil felaketler, genellikle yangın hasarından kurtulmaya çalışan toplulukları etkiler.
- Ne yazık ki, "ağaçları hemen yeniden dikin" veya "toprağı geri kazanmak için tüm enkazı temizleyin" gibi yanlış kurtarma ipuçları, yarardan çok zarara yol açabilir.

Sel ve Yangın Sonrası Erozyon

Efsaneler & Yanlış Bilgiler

- **Efsane:** "Yangınlardan sonra şiddetli yağmurlar her zaman ormana iyidir." Gerçek: Yoğun yağış, besin açısından zengin toprağı süpürebilir ve iyileşmeyi geciktirebilir.
- **Efsane:** "Sadece yerel otoriteler seli önleyebilir." Gerçek: Bitki örtüsünü korumak ve eğitimlerde inşaat yapmaktan kaçınmak gibi topluluk düzeyindeki eylemler, dayanıklılık için gereklidir.

Yangın sonrası hidrolojiyi anlamak, toplulukların güvenli ve sürdürülebilir bir şekilde yeniden inşa etmelerine yardımcı olur; bu, hızlı çözümler veya sosyal medya iddiaları yerine bilime dayanmaktadır.

Fırtınalar ve Rüzgar Hasarı

Ormanlar Aşırı Hava Koşullarıyla Yüzleştiklerinde

Bu Felaket Türünün Önemi Nedir

- Şiddetli fırtınalar, kasırgalar veya yıldırımlar, birkaç saat içinde büyük orman tahribatına yol açabilir. Düşen ağaçlar, hasar görmüş altyapı ve enerji hatları arızaları genellikle bunu takip eder. Fırtınalardan sonraki yanlış bilgiler - "düşen ağaçları hemen kesin" veya "orman asla toparlanamayacak" - kurtarma eylemlerini yanlış yönlendirebilir.

Fırtınalar ve Rüzgar Hasarı

Efsaneler & Yanlış Bilgiler

- **Efsane:** "Yıldırım yangınları nadirdir." Gerçek: Yıldırım, Avrupa orman yangınlarının %10-15'ine kadar sebep olabilir, özellikle dağlık bölgelerde.
- **Efsane:** "Hasar görmüş tüm ağaçlar hızla kaldırılmalıdır." Gerçek: Bazı düşmüş kütüklerin bırakılması, doğal yenilenmeyi ve biyolojik çeşitliliği destekler.

Fırtına kurtarma hakkında doğru bilgi, ekolojik restorasyonu ve topluluk dayanıklılığını teşvik eder, duygusal veya bilgisiz tepkilerin neden olduğu zararı azaltır.

Duraklayın ve Düşünün

Alevlere Koşarken!!!

- Nüfus yoğunluğu olan bir bölgede büyük bir orman yangını çıktı. Görüntüler ve videolar sosyal medyada hızla yayıldıkça, etki alanlarına sahip hesaplar ve topluluk sayfaları acil mesajlar yayınlıyor:
- "Herkes yardım etmeli! Hemen yiyecek, su ve malzeme getirin yangın bölgesine!"
- Saatler içinde, yüzlerce vatandaş bağışlarını araçlarına yükleyip etkilenen bölgeye yöneliyor. Yollar tıkanıyor, itfaiye araçları, acil yardım ekipleri ve tahliye konvoyları sıkışıyor. Depolar gereksiz eşyalarla dolup taşarken itfaiyeciler gecikmiş ekipman teslimatlarını bekliyor.
- Vatandaşların iyi niyetleri lojistik kaosa dönüşüyor. Acil durum yolları özel araçlarla dolup taşıyor. İk duplicate ve gereksiz malzemeler kafa karışıklığı ve israfa neden oluyor.

Beslemenizde buna benzer gönderiler gördüğünüzde ne yaparsınız?

Resmi otoritelerin kamu yardımını veya yol erişimini talep ettiğini nasıl doğrulayabilirsiniz?

Duraklayın ve Düşünün

Doğru Yolda Yardım Etmek!!!

- Büyük bir orman yangını durumunda, harekete geçmeden önce resmi acil koordinasyon kanallarını her zaman takip edin.
- Sivil Savunma, İtfaiye Hizmetleri veya Kızılay gibi otoritelerden gelen doğrulanmış yardım taleplerini veya gönüllü taleplerini bekleyin.
- Ateş bölgesine gitmek yerine, organize toplama noktaları veya dijital bağış sistemleri aracılığıyla katkıda bulunun.
- Trafik sıkışıklıkları acil araçların geçişini geciktirir, hem hayatları hem de mülkleri riske atar.
- İk duplicate ve uygunsuz yardım malzemeleri (örn. bozulabilir gıda, rastgele bağışlar) lojistik merkezlerini bunaltır.
- Eğitimsiz gönüllüler, tehlikeli koşullarda kendilerini veya başkalarını tehlikeye atabilirler.
- AB Sivil Koruma Mekanizması: Vatandaşlar, sadece koordineli yönetim altında acil yardım yanıtını desteklemelidir.
- Ulusal İtfaiye ve Kurtarma Hizmetleri: Bilgi disiplinini teşvik edin — gerçekleri, korkuları değil paylaşın.

Doğrulanmış bilgiler zaman, hayat ve kaynak tasarrufu sağlar, koordinasyonu içgüdüye tercih edin.

Orman Afetleri Hakkında Yanlış Bilgileri ve Mitleri Ortadan Kaldırmada Teknolojik / Endüstriyel Afetler

- Orman afetleri, kimyasal sızıntılar, patlamalar veya enerji altyapısı arızaları gibi endüstriyel kazalarla kötüleşebilir. Bu durumlar sıklıkla koordineli yanıtı geciktirebilecek yanlış iddiaları çeker.

Enerji Hattı Arızaları

Neden Olur

- Elektrik hatası, aşırı hava koşullarından (şimşek, rüzgarlı fırtınalar veya sıcak hava dalgaları), kötü bakım veya eski altyapı nedeniyle meydana gelebilir. Elektrik kabloları kuru bitki örtüsüne dokunduğunda, kıvılcımlar büyük ölçekli orman yangınlarını ateşleyebilir.

Elektrik Hattı Arızaları

Efsaneler ve Yanlış Bilgiler

- **Efsane:** "Elektrik hatlarından kaynaklanan tüm orman yangınları kasıtlıdır veya örtbas operasyonlarının bir parçasıdır."
Gerçek: Soruşturmalar, çoğu olayın teknik arızalardan veya doğal koşullardan kaynaklandığını, kasıtlı eylemlerden değil, göstermektedir. Düzenli denetimler ve bitki örtüsü temizliği bu riskleri önemli ölçüde azaltır.

Gerçek nedenleri anlamak, toplulukların suçlama ve söylentiler yerine önleme ve altyapı güvenliğine odaklanmasına yardımcı olur.

Orman Alanlarına Yakın Endüstriyel Patlamalar

Neden Olur

- Ormanların yanında bulunan endüstriyel tesisler - kimyasal tesisler, yakıt depoları veya fabrikalar gibi - ekipman arızası, insan hatası veya sıcak hava dalgaları sırasında yüksek sıcaklıklardan kaynaklanan patlamalar yaşayabilir.

Orman Alanlarına Yakın Endüstriyel Patlamalar

Efsaneler ve Yanlış Bilgiler

- **Efsane:** "Yetkililer, şirketleri korumak için patlamaların gerçek boyutunu gizler."
Gerçek: Çoğu AB ülkesi, Seveso III Direktifi uyarınca tüm endüstriyel kazaları rapor etmekle yasal olarak yükümlüdür ve bu da şeffaflık ve kamu güvenliği güncellemelerini sağlar.

Bir endüstriyel patlamadan sonra doğru iletişim, kamu güvenini inşa eder ve koordineli acil durum yanıtını destekler.

Taşımacılık Kazaları (Tehlikeli Maddeler)

Neden Olur

- Yol, demiryolu veya deniz yoluyla yakıt, pestisit veya endüstriyel kimyasalları taşımak, doğasında var olan riskler taşır. Kazalar, insan hatası, kötü bakım veya görünürlük ile kontrolü etkileyen aşırı hava koşullarından kaynaklanabilir.

Taşımacılık Kazaları (Tehlikeli Maddeler)

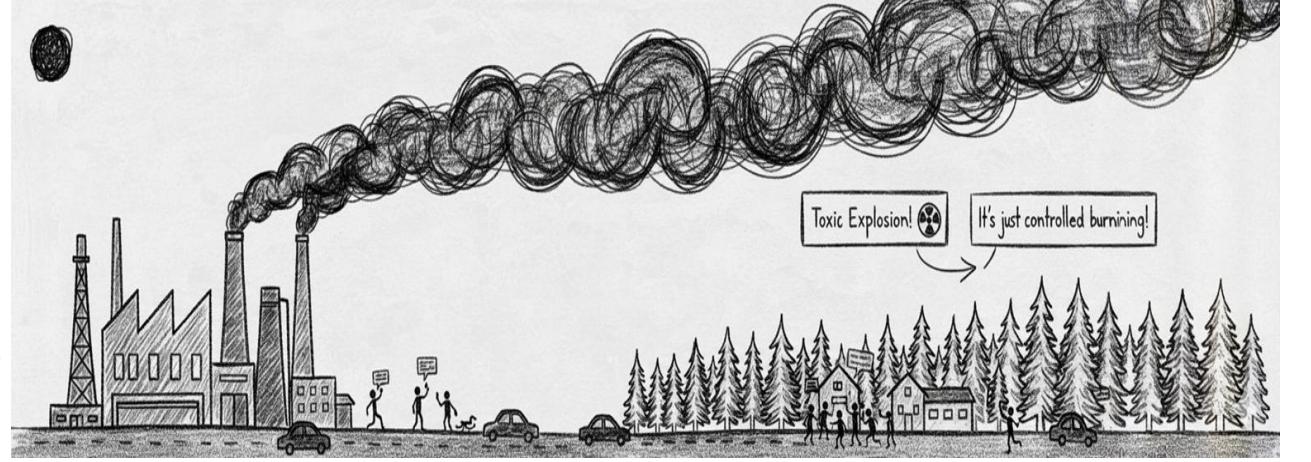
Efsaneler ve Yanlış Bilgiler

- **Efsane:** "Kazalardan kaynaklanan tehlikeli kimyasallar hızla buharlaşır ve kalıcı bir tehlike oluşturmaz."
Gerçek: Birçok madde toprakta ve suda kalabilir, yerel ekosistemleri ve içme suyu kaynaklarını yıllarca tehdit edebilir.

Resmi rehberliği takip etmek ve bir kazadan sonra kirli alanlardan kaçınmak, uzun vadeli çevresel ve insan güvenliği için kritik öneme sahiptir.

Duraklayın ve Düşünün

Endüstriyel Yanlış Bilgilendirme!!!

Şekil 1 Endüstriyel Yanlış Bilgilendirme illüstrasyonu
(AI tarafından gemini.google.com'dan oluşturulmuştur)

- Öğleden sonra geç saatlerde, ormanlık bir alanın yakınındaki bir endüstri tesisinden kalın dumanlar yükseliyor. Dakikalar içinde, yerel halk sosyal medyada “toksik patlama” olduğunu iddia edenler ve “bu ciddi bir şey değil” diyenler ile paylaşımlar yapmaya başlıyor. Karışıklık hızla yayılıyor. Ebeveynler okullara koşarken yollar kalabalıklaşıyor ve çevredeki topluluklar panik yapmaya başlıyor. Bu arada, yetkililer hala kaynağı doğrulamaya çalışıyor ve resmi açıklamalar yapıyor.

Çevrimiçi olarak olay hakkında paylaşımda bulunmadan veya yorum yapmadan önce ne yapardınız?

Bu gibi hızlı gelişen bir durumda hangi bilgilerin güvenilir olduğunu nasıl anlarsınız?

- Endüstriyel yanlış bilgilendirme, gerçeklerden daha hızlı yayılır; eleştirel düşünce ve kaynak doğrulama, en iyi ilk yanıtçılarınızdır.

Duraklayın ve Düşünün

Dur, Doğrula, Sorumlu Bir Şekilde Paylaş!!!

- Bilgileri birden fazla resmi kaynağı kullanarak kontrol edin, örneğin:
- Ulusal veya bölgesel Sivil Koruma web siteleri, İtfaiye ve Kurtarma Servisleri basın bültenleri, Güvenilir haber ajansları veya resmi AB iletişim kanalları
- Fotoğrafları, videoları veya iddiaları paylaşmadan önce doğrulanmış güncellemeleri bekleyin.
- Diğerlerini doğru güncellemeler için resmi acil durum hesaplarını takip etmeye teşvik edin.
- Ulusal Afet Müdahale Ajansları: Dijital disiplin, kamu güvenini ve operasyonel etkinliği sürdürmek için gereklidir.

“Paylaş” tuşuna basmadan önce, doğrulayın ve sadece gerçeği yaygınlaştırın.

Orman Afetleri Hakkında Yanlış Bilgileri ve Mitleri Ortadan Kaldırmada Biyolojik / Sağlıkla İlgili Afetler Bağlam

- Sağlıkla ilgili krizler, örneğin salgınlar veya vektör kaynaklı salgınlar, ormanları ve kırsal toplulukları ciddi şekilde etkileyebilir. Önleme veya neden hakkında yanlış bilgiler ekolojik ve insan risklerini artırabilir.

Vektör kaynaklı hastalıklar (örn. Kene veya Sivrisinek salgınları)

Vektör kaynaklı hastalıklar ve Orman Ortamları

Ormanlar, Lyme hastalığı (keneler) veya Batı Nil virüsü (sivrisinekler) gibi hastalıkları taşıyabilen birçok türe ev sahipliği yapar. İklim değişiklikleri veya yaban hayatı desenlerini değiştiren orman bozulmaları sonrasında salgınlar meydana gelebilir.

- Yanlış bilgiler bu hastalıkların "yeni yaratılmış" veya "kasten yayıldığı" iddiasında bulunabilir.
- Bazı sosyal medya mitleri koruyucu önlemlerin (sıkı giysiler, böcek kovucular) kullanımını cesaretlendirmemektedir.
- Korkuya dayalı söylentiler ormanlardan kaçınılmasına veya gereksiz pestisit kullanımına yol açabilir.

Güvenilir bilgi ve önleyici davranışlar —koruyucu giysi giymek ve keneleri kontrol etmek gibi— söylentilere tepki vermekten daha etkilidir.

Vektörle Bulaşan Hastalıklar (örn. Kene veya Sivrisinek Salgınları)

Mitler ve Yanlış Bilgiler

- Ormanlar, Lyme hastalığı, Batı Nil virüsü veya Kene ile Bulaşan Ensefalit (TBE) gibi hastalıkları iletebilen keneler ve sivrisinekler gibi birçok türe ev sahipliği yapar. Salgınlar genellikle iklim değişiklikleri, daha sıcak kışlar veya yaban hayatı hareketlerini değiştiren orman bozulmaları sonrasında ortaya çıkar — kasıtlı insan eylemleri nedeniyle değil.

Mit: “Bu hastalıklar insan yapımıdır veya nüfusu kontrol etmek için kasıtlı olarak serbest bırakılmıştır.”

Gerçek: Vektörle bulaşan hastalıklar doğal olarak meydana gelmiştir ve yüzyıllardır vardır. Yayılmaları esas olarak ekolojik faktörlerden etkilenir — sıcaklık artışı, nem ve yaban hayatı göçü gibi — kasıtlı insan müdahalesi ile değil. (Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezleri (ECDC), WHO.)

Mit: “Eğer dışarıda sadece kısa bir süre kalıyorsanız korunmanıza gerek yoktur — keneler ve sivrisinekler bu kadar hızlı ısırmaz.”

Gerçek: Keneler cilde birkaç dakika içinde tutunabilir ve bazı sivrisinek türleri gündüz bile ısırabilir. Uzun kollu giysiler giymek, DEET veya pikaridin içeren böcek kovucular kullanmak ve dış mekan aktivitesinden sonra vücudunuzu kontrol etmek, enfeksiyon riskini azaltmanın kanıtlanmış yöntemleridir. (AB Sağlıklı Dış Mekan Rehberleri, Kızılay Halk Sağlığı Danışmanlığı.)

Yanlış bilgiler, enfeksiyon önleme hızından daha hızlı yayılır; farkındalık ve doğrulanmış sağlık kaynaklarına güven, en güçlü korumanızdır.

Hava Kalitesi Acil Durumları (Duman ve Kirlilik Olayları)

Orman Dumanı ve Kamu Sağlığı Riskleri

- Büyük orman yangınları, uzun mesafelerde yayılan ince partikül maddeler (PM2.5) ve diğer kirleticiler içeren toksik duman üretir.

Neden önemlidir:

- “Orman dumanı doğal ve zararsızdır” gibi yanlış iddialar yaygındır.
- Yanıltıcı tavsiyeler (örn., “ıslak havlular maskelerin yerini alabilir”) sağlık risklerini artırabilir.
- Hassas gruplar—çocuklar, yaşlılar ve solunum hastalığı olan kişiler—en çok etkilenenlerdir.

Hava kalitesi uyarıları için ECDC ve ulusal sağlık ajansı kılavuzlarına uyun, onaylı maskeler kullanın ve yoğun duman olayları sırasında dış mekan aktivitelerinden kaçının.

Hava Kalitesi Acil Durumları (Duman ve Kirlilik Olayları)

Mitler ve Yanlış Bilgiler

- Büyük orman yangınları toksik duman, karbon monoksit ve diğer zararlı kirleticiler salar.
- Bunlar uzun mesafelere gidebilir ve orijinal yangından çok uzaktaki bölgeleri bile etkileyebilir.
- Mit: “Orman dumanı doğaldır, size ciddi şekilde zarar veremez.”

Gerçek: Duman, organik malzemenin yanmasından gelmesine rağmen, akciğerlere ve kana derinlemesine nüfuz eden mikroskobik parçacıklar içerir. Maruz kalma, özellikle çocuklar, yaşlılar ve kronik hastalığı olanlar için astım ataklarına, kalp sorunlarına ve uzun vadeli solunum sorunlarına yol açabilir. (Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi (ECDC), WHO Hava Kalitesi Kılavuzları.)

- Mit: “Yüzünüzün üzerinde ıslak bir havlu veya bez dumanlardan sizi korur.”

Gerçek: Islak havlular veya kumaş maskeler ince partikül maddeleri (PM2.5) filtrelemez ve sahte bir güvenlik hissi verir. Sadece onaylı respiratör maskeleri (örn., FFP2 veya N95) tehlikeli parçacıklardan etkili koruma sağlar. (AB Sivil Koruma ve Ulusal Sağlık Ajansı Hava Kalitesi Kılavuzu.)

“Doğal” veya “ev yapımı” çözümlere güvenmeyin — duman olayları sırasında güvende kalmak için doğrulanmış sağlık kılavuzlarına ve onaylı korumalara güvenin.

Zoonotik Hastalıklar (Hayvandan İnsana Bulaşma)

Zoonotik Riskler ve Orman Ekosistemleri

- Birçok hastalık (örneğin, kuş gribi, kuduz veya hantavirüs) vahşi yaşamdan köken alır ve yakın temas veya çevresel maruziyet yoluyla insanlara geçebilir.

Neden önemli:

- Kriz anlarında, yanlış bilgiler genellikle belirli türleri (örneğin, yarasalar, yaban domuzları) delil olmadan suçlar.
- Yanlış yönlendirilmiş korku, vahşi yaşam popülasyonlarına zarar verebilir ve ekolojik dengesizlik yaratabilir.
- Güvenilir eğitim, toplumların orman hayvanlarıyla güvenli bir şekilde bir arada yaşamasına yardımcı olur.

Dengeli iletişim paniği önler, biyolojik çeşitliliği korur ve güvenli insan-vahşi yaşam etkileşimini teşvik eder.

Duraklayın ve Düşünün

Şehir Üzerindeki Duman!!!

- Sıcak bir yaz öğleden sonrası ve yakınlardaki bir orman yangınından çıkan kalın duman şehrin içine süzülüyor. Sosyal medya, “Yetkililer gerçek tehlikeyi gizliyor - hava toksik!” “Maskeler yerine ıslak havlular kullanın; hastaneler zaten dolu!” diyen paylaşımlarla dolup taşıyor. İnsanlar eczanelere koşmaya başlıyor, gereksiz malzemeler alıyor ve panik dolu mesajlar paylaşıyor. Dışarıda kaygılı komşuları görebiliyorsanız, bazıları yol uyarılarına rağmen uzaklaşmaya çalışıyor.

Bu durumda ne yapardınız?

Bilgiyi hemen paylaşır mıydınız — yoksa önce resmi sağlık ve hava kalitesi güncellemelerini mi kontrol ederdiniz?

Tepkiniz karışıklığı azaltmaya ve diğerlerini güvende tutmaya nasıl yardımcı olabilir?

Duraklayın ve Düşünün

Orman Yangını Dumanına Akıllıca Yanıt Vermek!!!

Bir orman yangınından yoğun duman olması durumunda:

- Ulusal meteoroloji ve sağlık ajanslarından ya da ECDC'den resmi hava kalitesi güncellemelerini takip edin.
- Duman seviyeleri yüksek olduğunda pencereleri ve kapıları kapalı tutarak içeride kalın.
- Dışarıda hareket etmek zorunda kalırsanız, onaylı maskeler (FFP2/N95) kullanın.
- Islak havlular veya kumaş maskeler kullanmak, güvenlik hissi verir - toksik parçacıkları (PM2.5) engellemez.
- Yönerge olmadan bölgeden ayrılmak trafik sıkışıklığını artırabilir ve acil durum operasyonlarını engelleyebilir.
- AB Sivil Koruma Mekanizması: Yalnızca doğrulanmış yerel ve AB hava kalitesi uyarılarına uymak.
- Avrupa Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi (ECDC): Onaylı solunum koruması kullanın ve maruziyet süresini sınırlayın.
- Hızla gelişen krizlerde, duygusal paylaşımlar gerçeği daha hızlı yayar. Tepki vermeden veya paylaşmadan önce bilgiyi doğrulamak, panik önleyebilir ve topluluğunuzu koruyabilir.

İlham Verici Eylemler ve Rol Modelleri

Portekiz (2023): Yerel öğretmenler, öğrenci kampanyasıyla orman yangını mitlerini çürüttü, topluluk hazırlığını artırdı.

- Yerel öğretmenler, öğrenci kampanyasıyla orman yangını mitlerini çürüttü; kırsal okullarda tahliye güvenliği ve duman koruma hakkında farkındalığı artırdı.
- Etkisi: Toplumda artan hazırlık ve doğrulanmış bilgi paylaşımına katılım.

(Portekiz Acil Durum ve Sivil Koruma Ulusal Kurumu (ANEPC) – Eğitimsel Dayanıklılık Programı Raporu, 2023.)

GR Yunanistan (2022): Gönüllü ekipler, orman yangınları sırasında sosyal medya paylaşımlarını yeniden paylaşmadan önce doğruladı; panik ve yanlış bilgiyi azaltmaya yardımcı oldu.

- Acil mesajlaşma için yerel belediyeler tarafından daha sonra kullanılan bir iletişim modeli oluşturuldu.

(Yunan İtfaiyesi Yıllık Raporu - Orman Yangını İletişimi, 2022.)

Daha Fazla Keşfetmek için

- Ek Öğrenme Kaynakları
- AB Sivil Koruma Bilgi Ağı – Risk iletişimi için kılavuzlar.
- Copernicus Acil Durum Yönetimi Servisi – Gerçek zamanlı yangın izleme.
- UNDRR Yanlış Bilgi Çürütme Araç Kiti – Yanlış bilgiye dair eğitim materyalleri.
- Avrupa Orman Yangın Bilgi Sistemi (EFFIS) – Veriler ve raporlar.
- Kızıl Haç “Hazır Ol” Kampanyası – Pratik iletişim kılavuzları.

Bu eğitim modülünü oluşturmak için kullanılan kaynaklar

Copernicus Acil Durum Yönetimi Servisi

•Copernicus Acil Durum Yönetimi Servisi. (2024). [Belirli Veri Seti Başlığı, örn. Avrupa Orman Yangın Bilgi Sistemi (EFFIS) Yanmış Dönümlere Dair Veriler]

•ECDC Kamu Sağlığı ve Hastalık Bilgisi

•Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi (ECDC). (2023). [Belirli Rapor Başlığı, örn. Orman Yangınları Sırasında Hava Kalitesi ve Sağlık Risk Rehberi]. Stockholm

•Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi (ECDC). [Belirli Kılavuz Başlığı, örn. Avrupa'daki Vektörle Taşınan Hastalıklar Hakkında Bilgiler]. Stockholm

Avrupa Birliği Sivil Koruma Mekanizması (AB CPM)

•Avrupa Birliği. (2024). [Özel Rapor Başlığı, örneğin, AB Sivil Koruma Mekanizması Yıllık Raporu] (AB Sivil Koruma Verisi).

•Avrupa Birliği. [Özel Rehber Belgesi Başlığı, örneğin, Risk İletişimi Kılavuzları]. Avrupa Komisyonu.

Yunan İtfaiye Teşkilatı

•Yunan İtfaiye Teşkilatı. (2022). 2022 Yılı Orman Yangınları İletişimi Yıllık Raporu.

Uluslararası Kızılhaç/Kızılaya

•Kızılhaç. [Özel Yayın Başlığı, örneğin, Hazırlık Kampanya Malzemeleri veya Afet İletişim Kılavuzları]

•Kızılhaç Kamu Sağlığı Uyarısı. [Özel Uyarı Başlığı, örneğin, Kenelere ve Sivrisineklerle Karşı Koruma Önlemleri].

Portekiz Ulusal Acil Durum ve Sivil Koruma Otoritesi (ANEPC)

•Portekiz Ulusal Acil Durum ve Sivil Koruma Otoritesi (ANEPC). (2023). 2023 Eğitim Dayanıklılık Programı Raporu.

Birleşmiş Milletler Afet Riskinin Azaltılması Ofisi (UNDRR)

•Birleşmiş Milletler Afet Riskinin Azaltılması Ofisi (UNDRR). [Özel Belge Başlığı, örneğin, Mitleri Yıkan Araç Seti veya Yanlış Bilgi Çerçevesi].

•Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ). [Özel Kılavuz Başlığı, örneğin, Hava Kalitesi Kılavuzları]. Cenevre: DSÖ.

ORTAKLIK

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

VET-READY ile Kolaylıkla Öğrenin
ÜNİTE 3 ORMAN AFETLERİ FARKINDALIĞI VE VAHŞİ
DOĞADA HAYATTA KALMA
EĞİTİM MODÜLÜ 14: Orman Afetleri Hakkındaki Mitleri
ve Yanlış Bilgileri Ortadan Kaldırma

BİZİ TAKİP EDİN

<https://vetready.eu/>